

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ АКАДЕМІЇ

ПРОФЕСІЙНЕ ЗРОСТАННЯ МОЛОДІ: ІДЕЇ, ТРАЄКТОРІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ 2026

УДК 378.091.12:005.336.5-057.875
ББК 74.489.4
П 78

*Рекомендовано до друку вченою радою гуманітарного факультету
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії
(протокол № 2 від 25 лютого 2026 року)*

Упорядники:

Циганюк Л. І., доктор філософії з музикознавства, доцент, доцент кафедри музикознавства, інструментальної підготовки та методики музичної освіти Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Качуринець Л. В., кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри вокалу та диригентсько-хорових дисциплін Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Професійне зростання молоді: ідеї, траєкторії, перспективи : збірник наукових праць студентської молоді / упорядники Л. Циганюк, Л. Качуринець. Хмельницький : ХГПА, 2026. Вип. V. 472 с.

Рецензенти:

Бучківська Г. В. – доктор педагогічних наук, професор, заслужений діяч мистецтв України, професор кафедри образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва та технологій, декан гуманітарного факультету Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Топорівська Я. В. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва, декан факультету мистецтв Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка

Зарицька А. А. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва факультету культури і мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки

Відповідальність за висвітлений матеріал у публікаціях несуть автори цих публікацій.

©Циганюк Л.І., 2026
©Качуринець Л.В., 2026

ЗМІСТ

МИСТЕЦТВО

Дмитро Іщенко. Народна пісня як етнокультурний концепт в аспекті сучасної гуманітаристики.....	7
Дарь'я Галагуз. Синергія традицій та інновацій у сучасному мистецькому просторі: педагогічні та виконавські аспекти.....	14
Яна Юрчак. Використання графічної новели для осмислення війни в Україні.....	20
Ірина Глазунова. Унікальність творчої особистості Мирослава Скорика.....	24
Юлія Носаль, Людмила Щур. Фольклорні джерела творчості Володимира Івасюка та їх художньо-естетичне значення.....	29
Діана Хрущ. Антологія сучасної української естради.....	33
Марія Гнатів, Людмила Щур. Сучасні українські гурти в освітньому просторі школи: можливості та перспективи.....	39
Тетяна Січкарь. Сутність поліхудожнього виховання у структурі музично-педагогічної освіти.....	44
Олександра Фоменко. Інтеграція мистецтв як фактор розвитку творчої особистості майбутнього вчителя музичного мистецтва.....	51
Богдан Кріль, Людмила Щур. Гітара в шкільному музичному просторі як інструмент художнього виконання	57
Катерина Фаїна, Людмила Щур. Українська естрадна пісня як засіб вокального виховання учнів.....	62
Ксенія Драгомир. Музика як міст міжособистісної комунікації для дітей з аутизмом.....	66
Каріна Сніховська, Наталія Мельник. Body percussion як інноваційний інструмент у професійній діяльності фахівця з анімації.....	71
Богдан Шелевей, Михайло Качуринець. Феномен українського балету та педагогіки класичного танцю Тетяни Таякіної.....	78
Дмитро Волох. Еволюція циганського танцю: від етнічної традиції до сценічного мистецтва.....	85
Анастасія Телебан, Наталія Лупак. Сценічний образ в індійському класичному танці: символіка руху та жесту.....	91
Олександра Довгань, Валентина Водяна. Використання принципів театральної драматургії у побудові хореографічного твору.....	96
Маргарита Тімошкіна, Валентина Водяна. Акторська природа танцівника: поєднання хореографічної та театральної виразності.....	103
Олена Стоколоса. Гендерні особливості невербальної комунікації в професійних хореографічних колективах: вплив на педагогічний процес та взаємодію учасників.....	109
Роксолана Виклюк, Людмила Щур. Фестивально-конкурсний рух як інструмент популяризації діяльності хореографічного колективу.....	115
Каріна Боднарчук, Людмила Щур. Вплив балетмейстера-постановника на еволюцію народно-сценічної хореографії.....	119

СУЧАСНІ УКРАЇНСЬКІ ГУРТИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ШКОЛИ: МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Марія ГНАТІВ,

студентка IV курсу бакалаврату

спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка

Людмила ЩУР,

кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри

музикознавства та методики музичного мистецтва

Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка

У статті здійснено комплексний аналіз потенціалу використання творчості сучасних українських гуртів у навчально-виховному процесі закладів загальної середньої освіти. Обґрунтовано доцільність оновлення музичного репертуару уроків мистецтва шляхом залучення зразків якісної популярної музики (електро-фолк, етно-рок, інді-поп). На прикладі творчості гуртів «Go_A», «ONUKA», «Kalush Orchestra» та «Антитіла» розкрито механізми формування національної ідентичності та патріотичних почуттів учнівської молоді. Запропоновано інноваційні методичні прийоми: компаративний аналіз фольклорних першоджерел та їх сучасних інтерпретацій, створення мультимедійних проєктів, розвиток медіаграмотності через аналіз музичних відеокліпів.

Ключові слова: *музичне мистецтво, національна ідентичність, сучасні українські гурти, Нова українська школа, патріотичне виховання, електро-фолк, медіаграмотність, музична педагогіка.*

Сучасна українська освіта перебуває у стані глибинної трансформації, зумовленої як реформою «Нова українська школа» (НУШ), так і серйозними суспільно-політичними викликами, зокрема повномасштабною війною. У

цьому контексті перед учителем музичного мистецтва постає надважливе завдання: не просто ознайомити учнів із шедеврами світової та вітчизняної класики, а й сформувати ціннісний стержень особистості, виховати свідомого громадянина, який відчуває гордість за свою культуру. Проте традиційна шкільна програма часто не встигає за стрімким розвитком музичної індустрії, що призводить до зниження мотивації учнів. Подолати розрив між академічним навчанням і реальними культурними запитами підлітків здатна інтеграція у зміст уроків творчості сучасних українських гуртів.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю пошуку нових шляхів комунікації з «цифровим поколінням».

О. Сапожнік зауважує, що сучасна естрадна музика є не лише розвагою, а й потужним засобом соціалізації, що акумулює культурні коди та впливає на формування світогляду молоді (Сапожнік, 2020: 331). Українська музична сцена останнього десятиліття здійснила якісний стрибок, створивши унікальний феномен – модерну українську музику, яка базується на глибоких фольклорних традиціях, але звучить у контексті світових трендів.

Одним із найбільш перспективних напрямів для вивчення у школі є жанр електро-фолку, який демонструє органічний синтез архаїки та футуризму. Яскравим прикладом є творчість гурту «Go_A». Їхня пісня «Шум», що отримала світове визнання на конкурсі «Євробачення», є ідеальним матеріалом для уроку музичного мистецтва.

О. Клещова у своєму дослідженні детально аналізує цей твір, зазначаючи, що в його основу покладено давню веснянку, записану фольклористами на Київщині (Клещова, 2021: 77–78). Використання цієї композиції на уроці дозволяє вчителю реалізувати низку навчальних цілей:

1. *Ознайомлення з обрядовістю*: Пояснити учням сакральне значення веснянок, обряду «шуму» як заклику пробудження природи.

2. *Вокальна робота*: Продемонструвати техніку «білого голосу» (відкритого народного співу) у виконанні солістки Катерини Павленко, порівняти її з академічною манерою.

3. *Інструментознавство*: Звернути увагу на використання сопілки в електронному аранжуванні, що надає звучанню національного колориту.

Такий підхід демонструє учням, що фольклор – це не застигла музейна експонатика, а жива енергія, яка може бути цікавою всьому світу. Це безпосередньо впливає на зростання національної самосвідомості.

Ще одним потужним інструментом у руках педагога є творчість проєкту «ОНУКА» (Ната Жижченко, Євген Філатов). Їхня музика – це своєрідна енциклопедія українського інструментарію. У наукових колах зазначається, що цей гурт показав неймовірну красу поєднання українських народних інструментів (бандури, цимбалів, трембіти, бугая, варгана) із сучасною електронною музикою.

На уроках у 5–7 класах, вивчаючи тему «Музичні інструменти України», доцільно використовувати не лише статичні зображення чи архівні аудіозаписи, а й відеокліпи «ОНУКА» (наприклад, «Vidlik» або «Zenit»). Це дозволяє візуалізувати інструменти в дії, показати їхню актуальність. Учні бачать, що на бандурі можна грати не тільки тужливі думи, а й динамічну сучасну музику. Особливої уваги заслуговує альбом «Vidlik», присвячений Чорнобильській трагедії. Це дає змогу проводити інтегровані уроки (Музика + Історія + Екологія), обговорюючи вплив техногенних катастроф на культуру та свідомість нації.

Особливої ваги в умовах воєнного стану набуває патріотичне виховання засобами музики. Українська пісня є генетичним кодом нації, який здатний піднімати бойовий дух та об'єднувати суспільство (Потапчук, 2024). Сучасні гурти, такі як «Антитіла», «Kozak System», «Без Обмежень», «Kalush Orchestra», стали рупором українського спротиву.

Пісня «Stefania» гурту «Kalush Orchestra» стала символом не лише матері, а й усієї України-неньки. Аналіз цього твору на уроці дозволяє обговорити тему роду, сім'ї та любові до Батьківщини. Важливо акцентувати увагу на поєднанні репу (близького підліткам жанру) з фольклорним приспівом та грою на

тилинці. Це вчить дітей тому, що захист своєї культури може відбуватися різними засобами, зокрема й мистецькими.

Інтеграція сучасної музики також сприяє розвитку медіаграмотності – однієї з ключових компетентностей НУШ. Вчитель повинен навчити учнів розрізняти високохудожні твори та зразки так званої «байрактарщини» (низькоякісної кон'юнктурної музики, що спекулює на патріотичній тематиці).

Аналізуючи творчість інді-гуртів, таких як «Vivienne Mort» чи «Один в каное», учні вчаться сприймати складні тексти, метафоричні образи, «тиху» музику, що потребує інтелектуального напруження. Це протидіє кліповому мисленню та виховує естетичний смак.

К. Калієвський зазначає, що справжнє мистецтво завжди спирається на глибинні народні традиції, зберігаючи канонічну парадигму національної самобутності (Калієвський, 2023: 107–113).

Для ефективного використання творчості сучасних гуртів на уроках пропонуємо наступні методичні форми роботи:

1. *Компаративний (порівняльний) аналіз.* Вчитель пропонує прослухати автентичну народну пісню (наприклад, у виконанні гурту «Древо» або сільських носіїв фольклору) та її сучасну інтерпретацію (наприклад, кавер-версії від Артема Пивоварова в проєкті «Твої вірші, мої ноти»). Учні визначають, що змінилося (ритм, темп, інструменти), а що залишилося незмінним (мелодія, текст, емоційний посил).

2. *Музичний сторітелінг.* Учні готують розповіді про історію успіху українських гуртів, досліджуючи їхній шлях, освіту музикантів та громадянську позицію. Це має потужний профорієнтанційний ефект.

3. *Створення інтерактивних карт.* Позначення на карті України регіонів, звідки походять відомі гурти або чий фольклор вони використовують (наприклад, гуцульські мотиви у «Kalush Orchestra», поліський спів у «Go_A»).

4. *Аналіз візуального ряду.* Перегляд відеокліпів як синтетичних творів мистецтва. Обговорення костюмів, хореографії, символіки кольорів та образів.

Отже, інтеграція творчості сучасних українських гуртів в освітній простір школи – це вимога часу, яка відкриває широкі перспективи для оновлення мистецької освіти. Використання якісного україномовного контенту дозволяє вирішити триєдине завдання: підвищити інтерес учнів до уроків музики, сформувати стійку національну ідентичність та розвинути критичне мислення. Сучасна українська музика доводить, що наша культура є динамічною, конкурентоспроможною та цікавою. Вона стає тим містком, який з'єднує минуле і майбутнє, традицію та інновацію. Подальші наукові розвідки у цьому напрямі можуть стосуватися розробки навчальних програм та методичних посібників, де творчість гуртів «Go_A», «ONUKA», «DakhaBrakha» буде систематизована та адаптована для вивчення у різних вікових групах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Калієвський, О. (2023). Національна ідентичність як творча складова аматорських хореографічних колективів Київської області. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 68(1), 107–113.
2. Клещова, О. (2021). Український пісенний феномен (на матеріалі пісні «Шум» у виконанні гурту «Go_A»). *Лінгвістика*, 1(43). <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/9337/8.%20%D0%9A%D0%BB%D1%94%D1%89%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf>
3. Потапчук, Л., Черсак, Т., & Зваричук, А. (2024). Пісня як засіб патріотичного виховання здобувачів освіти. *Art Studies*. <http://dspace.pdpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/21345/1/8.pdf>
4. Сапожнік, Н. (2020). Сучасна популярна естрадна музика в Україні: До питання дефініції та функцій. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*, 1. <https://journals.urau.ua/visnyknakkkim/article/view/302095/294143>

